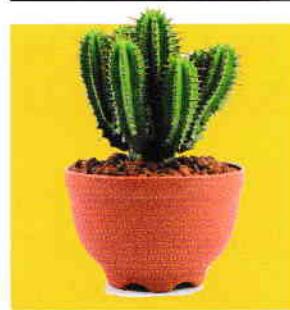

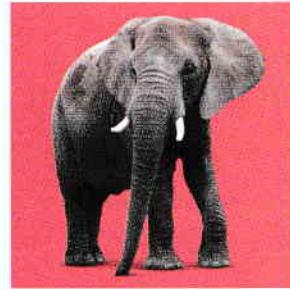
Primul meu

DICTIONAR ILUSTRAT

LITERA®
București
2019

Cuvintele sunt foarte inteligente.

Le folosești în fiecare zi:

când vorbești,

când scriii,

când citești.

Ce e un dicționar?

Acesta e un dicționar, adică o carte care conține o listă de cuvinte. Dicționarul îți arată cum se scriu cuvintele și îți explică ce înseamnă fiecare.

Alfabetul

Într-un dicționar, cuvintele sunt scrise unul după altul, respectând ordinea alfabetică. Alfabetul este o listă a literelor folosite într-o limbă. În alfabetul românesc există 31 de litere, puse într-o ordine anume, fixă. Pe acestea probabil le știi deja.

Literele alfabetului

Când scriem, folosim de obicei litere de mână, dar în cărți, în presă sau pe ecrane citim litere de tipar. Pe acestea le vei vedea și în acest dicționar. Literele pot fi mari sau mici.

Literele mici se mai numesc și minuscule, iar cele de tipar arată astfel:

a ā â b c d e f g h i ī j k l m
n o p q r s ş t ū v w x y z

Literele mari se mai numesc și majuscule, iar cele de tipar arată astfel:

A Ā Â B C D E F G H I ī J K L M
N O P Q R S Ş T ū V W X Y Z

Când folosim literele mari?

1. Prima literă a oricărei propoziții trebuie să fie mare. Cu ce literă mare începe această propoziție?
(Răspuns: cu C)
2. Prima literă a oricărui nume de persoană trebuie să fie mare. Cu ce literă mare începe fiecare din numele Petru, Ana și Irina?
(Răspuns: cu P, A și I)

3. Prima literă a oricărui nume de oraș, țară, munte, râu, mare, continent, planetă se scrie mare. Cu ce literă mare începe fiecare din denumirile Iași, România, Europa?
(Răspuns: cu I, R și E)

Găsește „ursul”!

Ca să fie mai ușor de găsit, cuvintele dintr-un dicționar sunt rânduite după ordinea literelor din alfabet. Probabil știi deja să scrii cuvântul **urs**. Încearcă acum să-l găsești în dicționar!

Pentru aceasta, urmează pașii de mai jos:

1. Prima literă din **urs** este **u**. Du-te la paginile din dicționar unde sunt cuvinte care încep cu litera **u**. Ele încep acolo unde vezi în capul paginii **Uu** – adică majuscula **U** și minuscula **u**, ambele de tipar. Ca să știi ordinea literelor, ajută-te de alfabetul de pe marginea de sus a paginilor.
2. Uită-te acum la a doua literă a cuvântului. Aceasta este **r**. Caută pe paginile cu **u** până când ajungi la cuvinte care încep cu **ur**.
3. Uită-te în jos, printre cuvintele cu **ur**, până ajungi la **urs**. A treia literă din **urs** este **s**.

Perfect! Ai găsit **ursul**!

urs

Ursul este un animal mare cu gheare ascuțite, blană deasă și fâlcii puternice. Mănâncă pește, plante și fructe.

Uneori, un cuvânt poate să aibă mai multe înțelesuri. În acest caz, fiecare înțeles va începe în dicționar cu un alt număr.

În căutarea cuvintelor

Poți să găsești cuvintele **cană**, **pinguin** și **rotund** în acest dicționar?

Nu te speria dacă nu le găsești imediat.

Durează un timp până înveți ordinea literelor din alfabet. Cu cât vei folosi mai des dicționarul, cu atât o vei ține minte mai repede.

Grupuri de litere

În limba română, câteva grupuri de litere se citesc într-un fel anume. E vorba de grupurile **ce**, **ci**, **ge**, **gi** și **che**, **chi**, **ghe**, **ghi**. Încearcă să citești cuvintele de pe fiecare rând, ca să vezi diferența! Dacă e nevoie, roagă un adult să te ajute.

ce, ci, ge, gi che, chi, ghe, ghi

cel	chel
cec	chec
veci	vechi
răcită	răchită
gem	ghem
lege	leghe
ungi	unghi
regiza	deghiza

Acum, că ai aflat ce e mai important despre alfabet și despre dicționare, ești pregătit să înveți peste 700 de cuvinte, cu cele mai frumoase ilustrații!

Aa

ac

Un **ac** este un băt subțire și ascuțit de metal cu o gaură într-un capăt. Prin gaură se trece ața. Cu acul și ața coasem.

acadea

O **acadea** este o bomboană tare pusă pe un băt.

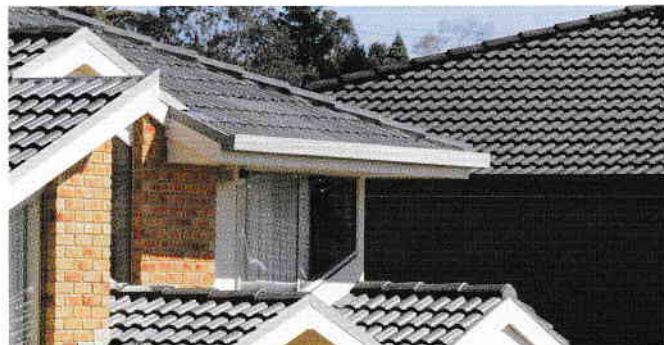
accident

Un **accident** e ceva ce se întâmplă din greșală. Să cazi de pe bicicletă e un **accident**.

acoperiș

Acoperișul este partea cea mai de sus a unei case, care apără ceea ce se află înăuntru de ploaie și de soare.

acrobat

Un **acrobat** este o persoană care face sărituri și rostogoliri prin aer. Mulți **acrobați** se leagăna la trapez și merg pe frânghie.

actor

Un **actor** este o persoană a cărei meserie e să se prefacă a fi altcineva.

Actorii apar

la televizor,
în filme și
în piese de
teatru.

acvariu

Un **acvariu** este un vas mare și transparent, umplut cu apă, în care ținem pești.

A adormi înseamnă a te cufunda în somn.

adresă

Adresa este locul unde locuiește cineva. **Adresa** include numele și numărul străzii, numărul sau numele clădirii, orașul și codul poștal.

adult

Un **adult** este un om mare.

Când cresc, copiii devin **adulti**.

aduna

1. **A aduna** înseamnă a strângi la un loc mai multe lucruri. Mihai **a adunat** multe castane.
2. **A aduna** înseamnă a găsi suma a două sau mai multe numere.

$$3+3=6$$

aer

Aerul e un gaz care se află peste tot în jur, dar pe care nu-l vedem. Oamenii respiră **aer**.

aeroport

Un **aeroport** e un loc unde oamenii se urcă în avion. Avioanele decolează și aterizează în **aeroporturi**.

afină

Afină este un fruct de pădure mic, vinețiu, cu gust acrișor. Dintre fructe, Anei îi plac cel mai mult **afinele**.

ajunge

1. **A ajunge** înseamnă a reuși să atingi ceva. Mara a crescut și **ajunge** la ultimul raft din frigider.
2. **A ajunge** înseamnă a sosi undeva. Trenul **ajunge** la Brașov la ora 10.15.

A ajuta înseamnă a sprijini pe cineva.
Clara o **ajută** pe mama să facă un tort.

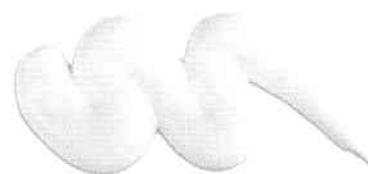
alarmă

O **alarmă** este un sunet puternic care arată că se apropie un pericol sau anunță că e momentul să facem ceva. Cristina a pus **alarmă** ceasului să sune la șapte dimineața.

alb

Alb este o culoare foarte deschisă. Zăpada este **albă**.

albastru

Albastru este o culoare. Cerul este **albastru**.

albină

Albina este o mică insectă zburătoare. Unele **albine** fac miere din polenul pe care-l culeg din plante. Unele **albine** înțeapă.

album

Un **album** este un caiet gol în care oamenii pun fotografii sau timbre.

alergă

A alergă înseamnă a se mișca repede pe picioare.

alfabet

Alfabetul este lista tuturor literelor folosite pentru a scrie cuvintele unei limbi.

Alfabetul limbii române conține 31 de litere.

aăâbcdefgh
iîjklmnopqr
sştuvwxyz

Un **aliment** e un tip de hrană pe care îl mănâncă oamenii. Fructele, legumele, pâinea, laptele și mierea sunt **alimente**.

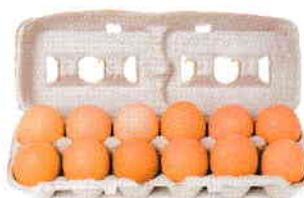

alună

Aluna este un fruct tare care crește în pământ sau în copaci.

ambalaj

Ambalajul este învelișul în care e împachetată o marfă. **Ambalajele** au diverse forme, potrivit cu ceea ce se află înăuntrul lor.

ambulanță

Ambulanța este un vehicul care duce oamenii bolnavi sau răniți la spital.

amuzant

Amuzant înseamnă care te face să râzi. Sandu e **amuzant** când se strâmbă.

an

Anul este o perioadă de timp. Un **an** are 12 luni.

ananas

Ananasul este un fruct mare cu coajă groasă, solzoasă, și cu miez galben zemos.

ancoră

Ancora este un cârlig mare și greu de fier, legat de un vapor printr-un lanț. Este aruncată pe fundul mării pentru ca vaporul să nu fie dus de valuri.

animal

Un **animal** este o ființă care se poate mișca după voia sa. **Animalele** pot să fugă, să sară, să zboare, să se târască, să înnoate sau să meargă. Insectele, peștii, broaștele, șerpii, păsările, câinii și oamenii sunt **animale**.

aparat foto

Aparatul foto este un aparat care face fotografii. Tania îl pozează pe Dinu cu un **aparat foto**.

apartine

A apartine înseamnă a fi al cuiva. Mingea îi **apartine** lui Han.

apă

Apă este un lichid transparent pe care îl beau oamenii, animalele și plantele.

apărea

A apărea înseamnă a ieși la vedere. În spectacolul de magie, din pălăria scamatorului **a apărut** un iepure.

aplauda

A aplauda înseamnă a-și plesni palmele una de alta. **Aplaudăm** ca să arătăm că ne place ceva sau cineva. La sfârșitul piesei de teatru, Sorina **a aplaudat**.

se apleca

A se apleca

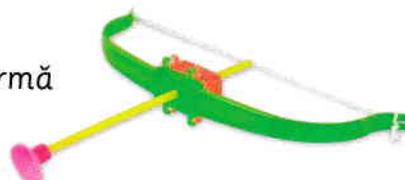
înseamnă a se lăsa într-o parte sau alta, îndoind corpul. Doru **se apleacă** să ia cărțile de jos.

Aragazul este un aparat care funcționează cu gaz sau cu electricitate și la care încălzim sau gătim mâncarea.

arc

Arcul este o armă cu care se trag săgeți.

arde

A arde înseamnă a fi aprins. Când aprindem un chibrit, el **arde**.

aripă

Aripa este o parte a unei păsări sau a unui avion care se întinde și îl ajută să zboare. Păsările și avioanele au de obicei două **aripi**.

armată

O **armată** este un grup mare de soldați. **Armată** luptă în războaie.

armură

Armura este un înveliș tare care protejează corpul. Cu mult timp în urmă, cavalerii purtau **armură** în bătălii.

artă

Arta sunt toate lucrurile frumoase din lume. Există multe feluri de lucruri frumoase, iar cei care le creează se numesc **artiști**. Unii desenează, pictează sau sculptează, alții scriu cărți sau compun muzică.

aspirator

Aspiratorul este un aparat care curăță podelele și covoarele.

astronaut

Un **astronaut** este o persoană care călătorește sau lucrează în spațiul cosmic. Unii **astronauti** au ajuns și pe Lună.

ataca

A ataca

înseamnă

a lovi pe cineva

sau a strica un obiect

în mod intenționat.

atent

Atent înseamnă

care urmărește

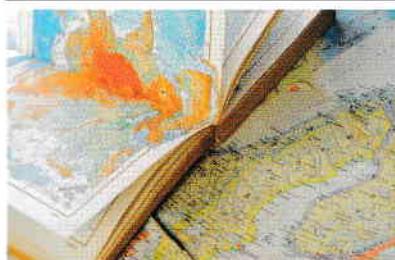
concentrat ceva

anume. Câinele

este foarte

atent cine

intră în curte.

atlas

Un **atlas**

este o carte
cu hărți.

aur

Aurul este un metal

prețios care se găsește

în roci și pe fundul

râurilor. Din **aur** se fac

multe bijuterii.

autocar

Autocarul este un vehicul mare cu motor,

roți, uși, geamuri și multe locuri.

Cu **autocarul** mergem în călătorii.

autograf

Autograful este semnătura unei persoane. Andreea colecționează **autografe** de celebrități.

autor

Autorul este cel care a creat ceva:

o inventie, un text, un tablou, un cântec.

avion

Avionul este un aparat zburător, cu aripi și cu motor, care transportă oameni și obiecte dintr-un loc într-altul.

avocado

Avocado este

un fruct verde, în formă de pară. Se folosește de obicei în salate.

Bb

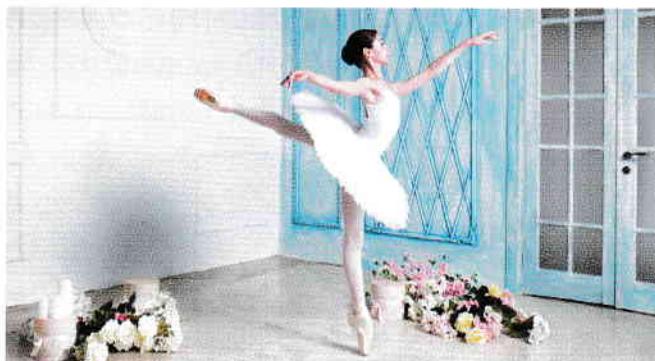
balenă

Balena este un animal marin foarte mare. Are un corp uriaș, înnotătoare și o coadă puternică. **Balenele** respiră prin niște găuri de pe vârful capului.

balerin, balerină

Un **balerin** sau o **balerină** este o persoană care face balet. Luciei îi place foarte mult să fie **balerină**.

balon

Un **balon** este un mic săculeț din cauciuc subțire care plutește când este umplut cu aer sau gaz. Mircea a umflat **baloane** pentru petrecerea de ziua lui.

banană

Banana este un fruct lung și ușor curbat, cu coaja galbenă și miezul moale. **Bananele** cresc ciorchine în copaci.

bancă

Banca este un scaun foarte lat, din lemn sau metal, montat pe străzi sau pe alei în parc. Cei trei frați stau pe o **bancă**.

bandaj

Bandajul este o bucată de pânză înfășurată în jurul unei răni. **Bandajul** păstrează rana curată și o ajută să se vindece.

bani

Banii sunt ceea ce dău oamenii ca să cumpere ceva. Monedele și bancnotele sunt **bani**.

